

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

GELTOS DIFERENCINĖS DIAGNOSTIKOS REKOMENDACIJOS

Darbo autoriai. Rokas ŽEKONIS (III kursas), Matas ŽEKONIS (III kursas).

Darbo vadovas. Prof. habil. dr. (HP) Gintautas BRIMAS (VU MF Gastroenterologijos, Nefrourologijos ir Chirurgijos klinika).

Darbo tikslas: Apžvelgti mechaninės geltos diferencinės diagnostikos būdus ir tinkamą tolimesnio gydymo parinkimą, palyginti skirtingų diagnostinių instrumentinių tyrimo metodų jautrumą ir specifiškumą.

Darbo metodika. Atlikta mokslinės literatūros šaltinių apžvalga naudojant PubMed, Google Scholar ir Cochrane Library duomenų bazes. Išrinkti ir analizuoti straipsniai publikuoti nuo 2012-01-01 iki 2022-12-31. Straipsnių paieškai naudoti raktažodžiai : *jaundice differential diagnosis, obstructive jaundice, acute cholestatic jaundice, choledocholithiasis*. Į apžvalgą įtraukti anglų kalba publikuoti straipsniai, aprašantys originalias studijas, kuriose tiriami naudoti tyrimai.

Rezultatai. Nustatant obstrukcinės geltos tikslią diagnozę ir parenkant tinkamiausią gydymą svarbiausi yra instrumentiniai tyrimo metodai. Ultrasonografija (US) rekomenduojama kaip pirmo pasirinkimo tyrimo metodas dėl lengvo prieinamumo, paplitimo ir kainos. Lyginamųjų studijų aprašomas ultrasonografinio tyrimo jautrumas diagnozuojant obstrukciją tulžies latakuose siekia 85 proc., specifiškumas 98 proc. Nustatant obstrukcijos priežastį šio tyrimo jautrumas ir specifiškumas siekė 81 proc. ir 95 proc. kasos karcinamai, 98 proc. ir 83 proc. choledocholitiazėi, 99 proc. ir 83 proc. cholangiokarcinamai. Endoskopinis ultragarsinis ultragaras (EUS), magnetinio rezonanso cholangiopankreatografija (MRCP), kompiuterinė tomografija (KT) ar endoskopinė retrogradinė cholangiopankreatografija (ERCP) rekomenduojami tikslinant obstrukcijos priežastį ir jos lygį. Literatūros duomenimis endoskopinis ultragarso tyrimas yra vienas tiksliausių tulžies latakų akmenligės ir mechaninės geltos diagnostikos metodų. EUS yra pranašesnis už MRCP diagnozuojant choledocholitiazę ir gebantis nustatyti akmenis nepriklausomai nuo jų dydžio. Daugelio autorių rekomenduojama daugiasluoksnė kompiuterinė tomografija taip pat leidžia tiksliai nustatyti latakų obstrukcijos lygį ir įvertinti mechaninės geltos priežastį. KT tikslumas nustatant biliarinę obstrukciją siekia 96 proc., jos lygį – 90 proc, priežastį – 70 proc, tačiau diagnostinė vertė gali kisti priklausomai nuo konkretų dydžio, sukalkėjimo laipsnio, sudėties ar tankio. MRCP tyrimas dėl didelio specifiškumo ir jautrumo yra svarbus neinvazinis vaizdinis tyrimas atliekant priešoperacinį pacientų vertinimą. Bendras MRCP tyrimo tikslumas diagnozuojant piktybinius susirgimus žymiai didesnis už US ar KT, todėl US tyrimas rekomenduojamas patvirtinti arba paneigti tulžies latakų dilataciją, atrenkant pacientus MRCP tyrimui, kuris svarbus pacientų priešoperaciniam vertinimui. Šiuo metu ERCP

yra taikoma kaip gydomoji priemonė, tačiau šio tyrimo diagnostinis aspektas vis dar išlieka svarbus. Manoma, jog ERCP yra tiksliausia vertinant ekstrahepatinę obstrukciją, tačiau atsisakyta jos rutininio taikymo dėl apšvitos ir didelės komplikacijų rizikos.

Išvados. Nėra vieno viršesnio instrumento, kuriuo galima nustatyti geltos priežastį ir obstrukcijos lygį. Autoriai rekomenduoja skirtingus tyrimus, kurie jų nuomone yra pranašesni, nėra bendro sutarimo dėl konkrečios tyrimų sekos. Literatūroje vis dar trūksta duomenų apie aiškų ir nuoseklų geltos diferencinės diagnostikos algoritmą.

Raktažodžiai. Obstrukcinė gelta; mechaninė gelta; diferencinė diagnostika; instrumentiniai tyrimai.